

Aan: Presidium

Van: Annemieke Strijers

Onderwerp: Nieuwe verordening rekenkamer

Datum: 8 juni 2023

Inleiding

Op 1 januari 2023 is de wet Versterking decentrale rekenkamers in werking getreden. Belangrijkste wijziging is dat raadsleden per 1 januari 2024 geen deel meer van de rekenkamer(commissie) uit mogen maken. Nu bestaat de rekenkamercommissie Woerden momenteel al enkel uit externe leden. Wat dat betreft heeft de nieuwe wet geen consequenties voor Woerden. Consequentie van de nieuwe wet is wel dat uiterlijk per 1 januari 2024 juridisch gezien een nieuwe entiteit ontstaat. De 'Rekenkamercommissie Woerden' wijzigt dan ook in 'Rekenkamer Woerden'. Omdat een nieuwe entiteit ontstaat moeten de leden van de rekenkamer allemaal opnieuw worden benoemd, als gevolg van de nieuwe wet voor een periode van 6 jaar. De nieuwe wet en daarmee nieuwe entiteit biedt ook de gelegenheid om te kijken of de huidige organisatie en inrichting van de rekenkamer nog steeds aansluit bij de behoeften van de raad.

Wijzigingen in de Gemeentewet

De nieuwe wet Versterking Decentrale rekenkamers is op 1 januari 2023 in werking getreden. Deze wet betekent dat de Gemeentewet op een aantal punten wordt aangepast, met als doel de positie van de rekenkamer te versterken. De belangrijkste wijziging is dat elke gemeente op 1 januari 2024 een onafhankelijke rekenkamer moet hebben (artikel 81a Gemeentewet). Een Rekenkamercommissie, waarin ook raadsleden zitting hebben, of een rekenkamerfunctie, waarbij een gemeente meer vrijheid had om de samenstelling te bepalen, is niet meer toegestaan. Woerden heeft al een onafhankelijke rekenkamer. Wel is de naamgeving "Rekenkamercommissie" verwarrend omdat er in de Gemeentewet wordt gesproken over 'Rekenkamer'. Het verdient daarom aanbeveling de naam te wijzigen van "Rekenkamercommissie Woerden" naar "Rekenkamer Woerden", in lijn met de aangepaste Gemeentewet

Nieuwe verordening op de rekenkamer

De nieuwe verordening op de rekenkamer kan bestaan uit de artikelen van de huidige verordening op de rekenkamercommissie, met dien verstande dat waar 'commissie' staat dit vervangen dient te worden door 'rekenkamer'.

Er kunnen artikelen worden toegevoegd of gewijzigd indien de raad dat wenst. Wij stellen voor de volgende punten te besluiten.

Instemmen

1. Het niet instellen van een gemeenschappelijke rekenkamer met een of meerdere gemeenten.
2. Rekenkamerleden niet toestaan ook zelf onderzoek mogen verrichten.
3. Een Klankbordgroep in te stellen bestaande uit vier raadsleden.
4. De huidige leden te benoemen voor verschillende termijnen.
5. De monitoring van de door de rekenkamer aan de raad gedane voorstellen vast te leggen.

Toelichting

Ad 1. Gemeenschappelijke rekenkamercommissie

De rekenkamerfunctie is bij uitstek interessant voor kleinere gemeenten die op deze manier de middelen kunnen bundelen. De gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen en Zuidplas werken samen in de regionale Groene Hart rekenkamer. Onlangs is de griffie benadert door de griffier van de gemeente Montfoort om het instellen van een gemeenschappelijke rekenkamer te verkennen. In het verleden is een dergelijke stap afgewezen door de rekenkamercommissie omdat zij van oordeel was dat de raad van Woerden hiermee niet optimaal wordt bediend. De rekenkamercommissie zou zich niet meer exclusief op Woerden richten, de raad zou meer op afstand komen te staan en het aantal onderzoeken voor Woerden (en vooral de tussentijdse verkenningen en monitoring) zou afnemen.

Ad 2. Zelf onderzoek verrichten

In de huidige verordening is vastgelegd dat voor de uitvoering van het onderzoek externe personen of bureaus worden ingeschakeld. Wanneer rekenkamerleden zelf onderzoek mogen verrichten kan dit ertoe leiden dat meer onderzoeken worden uitgevoerd en sneller zijn afgerond. Dit vereist dat de rekenkamerleden hieraan voldoende tijd kunnen besteden en over de nodige vaardigheden beschikken. In de selectieprocedure moet dit worden meegenomen.

Ad 3. Klankbordgroep

De huidige rekenkamercommissie heeft in haar jaarplan 2024 reeds aangegeven behoefte te hebben aan het regelmatig inwinnen van informatie bij een afvaardiging van de raad. De raad kan zelf het aantal leden en de taken van de klankbordgroep bepalen. Hij kan het ook aan de rekenkamer overlaten.

Ad 4. (Her)benoeming

De leden van de rekenkamer worden door de raad benoemd en kunnen door de raad ook worden herbenoemd (artikel 81c, eerste en vierde lid, van de Gemeentewet). De benoemingstermijn is wettelijk op zes jaar vastgesteld. Een te korte benoemingsperiode kan de onafhankelijkheid in gevaar brengen, omdat de vraag 'word ik wel herbenoemd' dan al te snel weer wordt gevoeld. Voordeel van deze termijn is ook dat over benoeming en herbenoeming in het gewone geval steeds door twee verschillend samengestelde raden wordt beslist. Voorts draagt het feit dat benoeming plaatsvindt na overleg met de rekenkamer ertoe bij dat de leden primair op grond van deskundigheid worden benoemd (artikel 81c, vijfde lid). In de praktijk zal na verloop van tijd door tussentijds aftreden vanzelf de situatie ontstaan dat niet steeds de gehele rekenkamer opnieuw moet worden benoemd. Dit komt de continuïteit en de onafhankelijkheid van de rekenkamer ten goede.

Huidige leden

Steven Dijk en Wiebe Blok zijn op 1 september benoemd als lid van de rekenkamercommissie van Woerden, Marie-Louise van Muijen op 1 mei 2022. De raad kan ervoor kiezen alle drie de leden per 1 januari voor een eerste termijn van zes jaar te benoemen, of een 'afvloeiingsregeling' in te stellen waarbij de leden niet voor dezelfde termijn benoemd worden en dus niet alle leden tegelijk

vervangen hoeven worden. Wij stellen voor de volgende termijnen: Wiebe Blok twee jaar, Steven Dijk vier jaar, Marie-Louise van Muijen zes jaar, zonder mogelijkheid tot herbenoeming.

Ad 5. Monitoring

Volgens artikel 185a van de Gemeentewet moet het college jaarlijks aan de raad een overzicht sturen van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven. Niet alle voorstellen, of meestal aanbevelingen genoemd, zijn voor wat betreft de uitvoering de verantwoordelijkheid van het college. Er zijn ook aanbevelingen die de raad zelf moet uitvoeren. Om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de status van alle aanbevelingen uit de rekenkamerrapporten, kan de raad ervoor kiezen om de griffie jaarlijks ook een overzicht op te laten stellen met de status van de aanbevelingen die aan de raad zijn gericht, door de raad zijn overgenomen en door de raad zelf moeten worden uitgevoerd. Dit kan de raad helpen om een overzicht te behouden van de overgenomen aanbevelingen en de status hiervan.